

ŽELJKO KARAS*

Sudska praksa o postupanju redarstvenih vlasti: posebne dokazne radnje, pretraga vozila odvjatnika, promjene postupovnog zakona u korist okrivljenika, odbijanje potpisivanja zapisnika

1. POSEBNE DOKAZNE RADNJE PREMA INOZEMNOJ TELEFONSKOJ MREŽI

Zbog toga, a imajući u vidu da identitet počinitelja kaznenog djela u vrijeme izdavanja naloga za nadzor i tehničkog snimanja telefonskih razgovora nije bio poznat, to je nalogom obuhvaćen onaj telefonski broj mobilnog aparata koji je bio u kontaktu s poznatim počiniteljima, pri čemu okolnost da se radi o inozemnoj telefonskoj mreži ne ukazuje na nezakonitost takve radnje, kako prema odredbama Zakona o kaznenom postupku, tako niti prema odredbama Ustava Republike Hrvatske ili međunarodnim konvencijama. Konačno, niti žalitelji ne navode u čemu bi se nezakonitost takve posebne izvidne mjere konkretno očitovala.

VSRH, I Kž Us 23/09 od 30. travnja 2009. godine

Odluka se bavi mogućnostima provođenja posebnih dokaznih radnji u odnosu na uređaje za komuniciranje koji koriste inozemne davatelje telekomunikacijskih usluga. Iako je ovdje sporno pitanje u svezi s radnjom nadzora i tehničkog snimanja telefona, isto pitanje se može odnositi na bilo koju drugu dokaznu radnju u sličnoj situaciji. Iz pravila o prostornom važenju kaznene sudbenosti proizlazi da na provođenje radnji kojima se prikupljaju dokazi ne utječu činjenice ako se radi o državljanima neke druge države, predmetima u njihovu vlasništvu ili uređajima koji koriste usluge inozemnih tvrtki. Povezanost dokaza s inozemstvom ne ograničava mogućnosti provođenja radnji kojima se prikupljaju. U predmetnom slučaju se ne radi o postupanju na području druge države, ali i za takve potrebe se mogu koristiti propisi o međunarodnoj kaznenopravnoj pomoći ili ugovori s drugim državama koji hrvatskim tijelima omogućuju prikupljanje dokaza i u takvim okolnostima.

* dr. sc. Željko Karas, profesor visoke škole na Visokoj policijskoj školi MUP-a RH, Zagreb.

Sud u odluci potvrđuje da je za pitanje zakonitosti dokaza nebitna povezanost s elementima inozemnosti. Na zakonitost dokaza nema utjecaja ako se osumnjičenik, uređaj, davatelj usluga ili mjesto upućivanja poziva nalazi na području neke strane države. Ako bi neki inozemni državljanin počinio kazneno djelo čiji su tragovi na području Republike Hrvatske, dokazi tog kaznenog djela mogu biti prikupljeni bilo kojom dokaznom radnjom poput očevida,¹ pretrage inozemnog vozila ili njegovog privremenog oduzimanja, a također i nekom posebnom dokaznom radnjom. Dokazne radnje se mogu poduzimati prema podacima koji su dostupni radnjama na našem području neovisno o tome je li počinitelj na području Hrvatske i radi li se uopće o strancu ili hrvatskom državljaninu koji je kupio mobilni telefon u nekoj stranoj državi te je također nebitno je li komunikacija uspostavljena iz neke druge države. Stanje je slično kao kada bi primjerice iz strane države pristigao paket sumnjivog sadržaja te pritom nije bitno polazište paketa već je bitno na kojem području postupaju tijela vlasti. Neki počinitelji kaznenih djela su povezani na međunarodnoj razini te se po prirodi stvari može očekivati da će se radnje morati primjenjivati prema osobama ili predmetima iz inozemstva.

Ovo područje se dotiče i mogućnosti postupanja hrvatskih redarstvenih vlasti izvan područja naše države primjenjujući hrvatsko zakonodavstvo, što međutim ne ulazi toliko u pitanje zakonitosti prikupljenih dokaza koliko u područje koje je uređeno međunarodnim pravom, ugovorima s pojedinim državama, a nakon pridruživanja Europskoj uniji i njenim pravilima. Čak i kada bi se radilo o povredi suvereniteta druge države, upitno je kakav bi to imalo utjecaj na zakonitost dokaza ako se pritom ne radi o povredi nekih individualnih prava građana. Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (MKSJ) prihvatio je dokaze koji su bili prikupljeni tajnim snimanjem komunikacija stranih tijela vlasti.² Neke države su postupale u drugim državama bez odgovarajućih sredstava međunarodne suradnje.³ Njemački prikriveni istražitelji su odlazili na područje Nizozemske bez službene suradnje radi prikupljanja podataka ili dogovora s počiniteljima, a onda su za uhićenja čekali njihov dolazak na njemački teritorij. U okviru razotkrivanja skandala korišteni su nizozemski novinari koji su u ulozi dilera namamili njemačke prikrivene istražitelje, snimili ih i potom su snimke objavljene na televiziji.

2. PRETRAGA VOZILA ODVJETNIČKOG UREDA

Ne može se prihvatiti niti tvrdnja te žaliteljice da je zapisnik o pretrazi vozila [...] nezakonit dokaz, jer da je pretraga izvršena na vozilu koje je vlasništvo Odvjetničkog ureda, pa je morala biti poduzeta u skladu s odredbom čl. 17. Zakona o odvjetništvu, uz nazočnost suca, predstavnika Komore i Odvjetničkog zbora. [...] Uz sve što je na tom mjestu navedeno, valja reći da se odredba čl. 17. Zakona o odvjetništvu, na koju

¹"(...) naišli na nepoznatu tekućinu za koju se sumnja da je opojna droga te je potom obavljen očevid u hali za carinske preglede tijekom kojeg je izuzeta sumnjiva tekućina (...)", VSRH, I Kž Us 43/10 od 16. prosinca 2010.

²"(...) admitting illegally obtained intercepts into evidence does not, in and of itself, necessarily amount to seriously damaging the integrity of the proceedings (...)", Prosecutor v. Radoslav Brđanin, IT-99-36-T, Decision on the Defence Objection to Intercept Evidence, 3. listopada 2003., § 61.

³Recht aktuell, Einsatz eines deutschen V-Manns im Ausland, Kriminalistik, 49(6), 1995., 424.

se žaliteljica poziva, odnosi samo na pretragu osobe odvjetnika i poslovnog prostora odvjetničkog ureda, a ne i na automobile kojima se služe druge osobe, bez obzira što su vlasništvo odvjetničkog ureda, jer se u takvoj situaciji ne mogu smatrati dijelom prostora odvjetničkog ureda.

VS RH, I Kž Us 98/09 od 17. veljače 2010. godine

Odluka se odnosi na propitivanje potrebe primjene pravila o pretragama odvjetničkih ureda na vozila u njihovom vlasništvu. Posebni status odvjetničkog ureda proizlazi iz odnosa sa strankom što predstavlja profesionalnu tajnu i spada u privilegiran odnos prepoznat u brojnim odredbama postupovnog zakonodavstva. Pretraga ureda ne može biti hitna nego isključivo sa sudbenim nalogom, a uz to su posebnosti vezane uz dodatnu nazočnost osoba na pretrazi. Za valjanost pretrage prostorija odvjetničkog ureda ili odvjetnika, članak 17. Zakona o odvjetništvu (ZO), traži nazočnost suca koji je izdao nalog ili drugog suca kojeg on ovlasti, a uz to i obavještanje Odvjetničke komore ili područnog odvjetničkog zbora o izdanom nalogu za pretragu te obveznu nazočnost njihovog predstavnika (pretraga se bez tog uvjeta ne smije započeti ni provesti) osim ako se nisu odazvali pozivu. Posebno uređenje uvjeta pretrage za ove prostorije slično je kao i za pretrage javnobilježničkih⁴ ili sveučilišnih⁵ prostorija.

U odnosu na pitanje može li vozilo ili neki drugi pokretni predmet koji se nalazi izvan prostorija ureda potpadati pod primjenu pravila o pretrazi odvjetničkog ureda, najprije je potrebno istaknuti da se zakonske odredbe izričito odnose samo na *pretragu prostorija odvjetničkog ureda* i na *osobnu pretragu odvjetnika*. U zakonskim odredbama se ne spominju pokretne stvari, prtljaga niti drugi slični predmeti. Prema članku 22. ZO-a odvjetnički ured se sastoji od pisarnica i pritom se ne navode vozila, prijenosna računala ili slični predmeti. Ako se promatra svrha koju odredba nastoji zaštititi, u nekim situacijama pokretne stvari poput prijenosnih računala mogu sadržavati opsežnu dokumentaciju ureda ili baze podataka, a spisi se mogu nalaziti i u vozilima, ali zakonske odredbe ne protežu zaštitu na njih samo zbog tih činjenica.

Sud je u tom smislu utvrdio da se vozilo ne može smatrati dijelom odvjetničkog ureda, te se slično tumačenje može koristiti i u odnosu na druge pokretne predmete koji su vlasništvo ureda. Predmeti i inače imaju manju razinu zaštite od prostorija jer ih se izlaže provedbi raznih drugih radnji poput pregleda vozila ili prtljage. Pravila o pretrazi odvjetničkog ureda odnose se i na osobu odvjetnika, pa ako bi uz njega bilo neophodno pretražiti vozilo ili prtljagu koji su mu na dohvat, tada bi i dijelovi vozila ili pokretne stvari bili sporedno zahvaćeni radnjom. Ali ako bi pretraga bila usmjerena isključivo na pokretne stvari ili vozila odvjetničkog ureda, zakonske odredbe ne postavljaju posebne uvjete za takve radnje.

Iako je zbog razlikovanja odvjetničkog ureda od vozila predmetni slučaj jednostavniji, pitanje je kako bi se trebalo postupiti da se ista situacija dogodila u odnosu na prostorije koje su dio odvjetničkog ureda, odnosno da odvjetnik ustupi neke prostorije ureda osumnjičeniku koji bi ih samostalno koristio i unutra držao predmete u svezi s kaznenim

⁴ Čl. 40. Zakona o javnom bilježništvu. (NN 78/93., 29/94., 162/98., 16/07. i 75/09.)

⁵ Čl. 55. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokoškolskom obrazovanju. (NN 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 46/07. i 45/09.)

djelom ili činio neke kažnjive radnje. Pitanje je bi li se tada za odnosne prostorije trebala primjenjivati pravila kao da se radi o pretrazi odvjetničkog ureda ili odnosne prostorije gube takvu funkciju zbog drugačije djelatnosti koja se obavlja. Takva situacija je prije svega značajna jer ako bi se protumačilo da prostorije nisu izgubile svojstvo odvjetničkog ureda, u praksi postoje različita gledišta o pitanju može li pretraga odvjetničkog ureda biti naložena s ciljem prikupljanja dokaza kaznenog djela za koje je osumnjičen odnosni odvjetnik ili se može naložiti i ako odvjetnik nije osumnjičen za kazneno djelo već se traže dokazi koje je kod njega ostavila stranka. Prema gledištima domaće teorije, ne bi se mogao dobiti nalog za pretragu odvjetničkog ureda ako odvjetnik nije osumnjičenik, odnosno pretraga se ne bi smjela poduzimati ako se traže dokazi koje je osumnjičenik pohranio kod odvjetnika.⁶

Postoje i različite mogućnosti s mješovitim obilježjima, kao na primjer kada bi dio svojeg stana ili kuće odvjetnik ujedno koristio kao poslovne prostorije ureda, ili kada bi ured bio samo formalno prijavljen na jednoj adresi, a odvjetnik radi u svojem stanu i dokumente drži u digitalnom obliku na računalu. Prema zakonskom uređenju ne mogu se oduzimati pojedini spisi o dogovorima okrivljenika i branitelja (čl. 262. st. 1. t. 2. ZKP/08.) neovisno o tome u kojim su prostorijama pronađeni i pritom je nevažno radi li se o uredu odvjetnika. S druge strane, odvjetnik može osobno predati redarstvenim vlastima dokaze vezane uz kazneno djelo koje je dobio od okrivljenika i to se ne smatra pretragom ureda.⁷

U članku 250. stavku 1. točki 8. ZKP-a propisano je da povrede uvjeta koji su propisani posebnim zakonom dovode do nezakonitosti prikupljenih dokaza. To isto potvrđuje i odredba članka 17. stavka 6. ZO-a prema kojoj ako nisu poštovana pravila o pretrazi odvjetničkog ureda, dokazi se ne mogu uporabiti u postupku protiv odvjetnika niti protiv njihovih stranaka.

3. PROMJENA POSTUPOVNOG ZAKONA U KORIST OKRIVLJENIKA

Isto tako, pregledom spisa nedvojbeno proizlazi da su određene procesne i istražne radnje protiv okr. (uhićenje, podnošenje kaznene prijave, pretraga stana, pretraga vozila) provedene prema odredbama ZKP/97, koji je bio na snazi i obvezan za primjenu u vrijeme poduzimanja tih radnji, a određene istražne radnje protiv okrivljenika su poduzete prema ZKP/08, koji je bio na snazi u vrijeme njihovog provođenja (ispitivanje osumnjičenika, te ispitivanje svjedoka).

Međutim, nije u pravu žalitelj kada tvrdi da se optužnica USKOK-a temelji na nezakonitim dokazima, jer je pretežiti dio dokaza pribavljen prema ZKP/97, a optužnica je podignuta po ZKP/08, radi čega svi pribavljeni dokazi nisu mogli biti

⁶Krapac, D., Pretrage odvjetničkih ureda u kaznenim postupcima, *Odvjetnik*, 74(7/8), 2001.,13.-24, t. 23.

⁷"Naime, uvidom u spis predmeta te i iz izjave svjedoka razvidno je da u konkretnom slučaju nije došlo do nikakve pretrage odvjetničkog ureda odvjetnika a time niti do nezakonitog pribavljanja dokaza, te je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da je spornu dokumentaciju policijska djelatnica oduzela od odvjetnika nakon što je isti dragovoljno predao istoj o čemu su i sastavljene potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, te da je ista uredno potpisana po odvjetniku o predaji iste."; VSRH, I Kž 527/07 od 4. srpnja 2007. godine.

temelj za podizanje optužnice protiv okrivljenika, jer su pribavljeni u nezakonitom postupku pa bi ih, prema stajalištu žalitelja kao nezakonite, u smislu čl. 10. ZKP/08 trebalo izdvojiti iz spisa.

VSRH, I Kž Us 16/10 od 13. travnja 2010. godine

Odluka se odnosi na stanje u kojem se tijekom istraživanja zakon promijenio te su neke nove odredbe postupnog zakona povoljnije za okrivljenika jer mu pružaju veća prava kod pojedinih dokaznih radnji ili istražna tijela imaju uže ovlasti u prikupljanju dokaza. Povod okrivljenikove žalbe je pod utjecajem poznatog načela primjene blažeg zakona ukoliko primjerice novi zakon propisuje blažu kaznu ili briše neko kazneno djelo. U kaznenom postupnom pravu se takav pristup ne koristi za dokazne radnje već se one promatraju prema zakonskom izvoru koji je bio na snazi u vrijeme poduzimanja,⁸ iako u prijelaznim odredbama novog zakona mogu biti određene različite mogućnosti. To stoga jer se radi o dovršenim radnjama u kojima su već primijenjena zakonska pravila, a ne o situaciji da se pravila još uvijek mogu primijeniti na neki događaj kao što je kazneno djelo.

Oslanjanje okrivljenika na slične primjedbe nije novost jer su se slične situacije javljale i u ranijoj praksi nakon donošenja ZKP-a iz 1997.⁹ Radnja koja je u vrijeme poduzimanja bila sukladna s tada važećim pravom ne može potpadati pod procjenu novih pravila o zakonitosti dokaza. Nova pravila koja su stupila na snagu u važećem ZKP-u nisu uvela neke posebno značajne uvjete pojedinih dokaznih radnji, niti neke bitne zabrane u odnosu na ranije odredbe koje bi neke odredbe ZKP-a iz 1997. godine označavale potpuno neprihvatljivim, već se radi o drugačijem normiranju pojedinih ovlasti i novom ustroju prethodnog postupka. U tom smislu i većina radnji na koje se u žalbi poziva okrivljenik u novom ZKP-u je prilagođena novim oblicima postupanja i pritom nisu mijenjane radi ispravljanja nekih bitnih neprihvatljivosti ranijih odredaba prema temeljnim pravima građana. Na primjer, kod pretrage su uvedene neke nove osnove pretraživanja, ali su za njih proširene i osnove za nezakonitost dokaza.

Od ostalih radnji na koje se okrivljenik poziva u žalbi, poput uhićenja ili načina podnošenja kaznene prijave, ne radi se o nekim bitnim promjenama koje bi utjecale na zakonitost dokazivanja. Iako su velike promjene ostvarene kod radnje ispitivanja koja je dobila nova jamstva i zaštitne forme poput snimanja tijekom radnje, takve odredbe nemaju poseban utjecaj na procjenjivanje zakonitosti radnji provedenih prema ZKP-u iz 1997. godine. Iako se u predmetnom slučaju ne radi o tome, čak i ako se zakon promijeni i

⁸ "Suprotno takvim žalbenim navodima, prema ocjeni ovog suda drugog stupnja za zakonitost provedenih dokaza koji čine sastavni dio optužnice podignute protiv okrivljenika, što se žalbom problematizira, irelevantno je vrijeme podnošenja kaznene prijave, kao i pokretanje ili započinjanje kaznenog postupka, te žalbom problematizirana mogućnost konkurencije odredbi tzv. 'starog' i 'novog' ZKP-a, u odnosu na konkretan slučaj, nego je odlučno pitanje da li su pojedine istražne radnje provedene u skladu s odredbama ZKP-a, koji je bio na snazi u vrijeme poduzimanja tih radnji, a što se žalbom zapravo uopće ne dovodi u pitanje."; VSRH, I Kž Us 16/10 od 13. travnja 2010. godine.

⁹ "Kako u tom zakonu nije postojala povreda iz čl. 367. st. 2. ZKP/97, kao apsolutna povreda koja postoji ako se presuda temelji na nezakonitom dokazu iz čl. 9. st. 2. ZKP/97, optuženik ovu povredu o nezakonitosti pretrage stana podvodi pod odredbu čl. 354. st. 1. t. 11. ZKP/93."; VSRH, I Kž 247/05 od 19. lipnja 2007. godine.

više ne postoji osnova prema kojoj je radnja poduzeta, to ne čini ranije poduzetu radnju nezakonitom.

Iako se navedeni slučaj bavi međudnosom odredaba ZKP-a iz 1997. godine i novog ZKP-a, slični žalbeni navodi bi se mogli pojaviti radi promatranja odnosa trenutačno važećeg ZKP-a i predstojećih izmjena koje se očekuju povodom odluke Ustavnog suda o ocjeni pojedinih odredbi.¹⁰ Takav odnos izgleda složenije od onog kakav se promatra u predmetnoj odluci jer su razlozi za predstojeće izmjene u nesukladnosti nekih važećih zakonskih pravila s ustavnim normama. U dokaznim radnjama je Ustavni sud ukinuo odredbe o pretrazi u okviru očevida mjesta događaja (čl. 246. st. 1.), pretrazi noću i sudbenom nalogu za noćnu pretragu (čl. 247. st. 2. i 3.), pretrazi osobe koja zahvaća prostor u kojem se nalazi (čl. 251. st. 1.), ispitivanju čiji uvodni dio traži očitovanje o narodnosti (čl. 272. st. 1.), položaju svjedoka protiv kojeg se neće poduzeti kazneni progon ako ima korisne podatke o teškim kaznenim djelima drugih osoba (čl. 286. st. 2., 3. i 4.), korištenju anonimnog svjedoka (čl. 298.), tjelesnom pregledu bez pristanka (čl. 326. st. 1., 2. i 3.), čuvanju podataka prikupljenih DNK-analizom (čl. 327. st. 6. i 7.), hitnom započinjanju nekih posebnih dokaznih radnji temeljem naloga državnog odvjetnika (čl. 332. st. 2.), primjeni posebnih dokaznih radnji za bilo koje kazneno djelo na štetu djece ili maloljetnika (čl. 334. st. 2.), razlozima za produljivanje primjene posebnih dokaznih radnji (čl. 335. st. 3.) i o ograničenjima sudskog nadzora nad provođenjem posebnih dokaznih radnji (čl. 337. st. 1. i 2.).

Ako bi istražitelji proveli neku od tih radnji u skladu s važećim odredbama, to ne znači da bi se prikupljene dokaze trebalo smatrati nezakonitim jer navedene odredbe nisu poništene nego samo ukinute i ostaju na snazi do zakonskih izmjena. Žalbene mogućnosti će biti ograničene jer je Ustavni sud u odluci naglasio da ukidanje nema učinaka na radnje i mjere koje su poduzete prema ZKP-u za vrijeme njegova važenja, odnosno takve radnje se mogu i dalje zakonito poduzimati.

4. NEPOTPISIVANJE ZAPISNIKA OD STRANE BRANITELJA I OSUMNJIČENIKA

Prema tome, nasuprot tvrdnji žalitelja, iz sadržaja zapisnika ne proizlazi da bi osumnjičenici (a sada optuženici) bilo onemogućeno ostvarivanje njezinih prava u odnosu na obranu, niti su ona i njezin branitelj, tijekom ispitivanja, stavili bilo kakvu primjedbu na zapisnik. Činjenica što su odbili potpisati zapisnik, ne čini taj zapisnik nezakonitim i ne dovodi u pitanje zakonitost tako pribavljenog dokaza.

VSRH, I Kž-Uš 101/09 od 1. prosinca 2009. godine

Odluka se odnosi na slučaj u kojem je ispitivanje osumnjičenicice provedeno pred redarstvenim vlastima u skladu sa zakonskim uvjetima o davanju potrebnih upozorenja o pravima i uz nazočnog branitelja, ali osumnjičenica niti njen branitelj ipak nisu htjeli potpisati zapisnik o ispitivanju. Radnja ispitivanja je provedena sukladno sa zakonskim odredbama i ne postoje nikakve naznake o nepravilnom postupanju tijela vlasti. Postupak

¹⁰USRH, U-I-448/2009 od 19. srpnja 2012. godine.

osumnjičenice i njenog branitelja može se promatrati po utjecaju na zakonitost provedene radnje i na točnost utvrđivanja činjenica.

Prema zakonskim odredbama, izostanak potpisa ne predstavlja osnovu za nezakonitost radnje kao što niti ne ograničava mogućnost korištenja zapisnika kao dokaza, neovisno o kasnijoj promjeni obrane osumnjičenice u kaznenom postupku. Odbijanje potpisivanja nema jednak učinak kao izostanak nekih bitnih uvjeta poput nazočnosti branitelja. Sudska praksa je u slučaju izostanka bitnih uvjeta ocijenila da pojedine radnje predstavljaju ustvari običan obavijesni razgovor čiji rezultati se ne mogu koristiti za dokazivanje, ali je ovdje drugačija situacija jer su svi uvjeti bili ispunjeni tako da se i ovakav zapisnik može koristiti za dokazivanje.¹¹ Ukoliko su navedene osobe smatrale da je radnja provedena nepravilno ili korištenjem zabranjenih sredstava, to su mogle jasno izraziti u primjedbama na zapisnik i naknadno kroz druga pravna sredstva. Podaci o provedenoj radnji kao i izostanak bilo kakvih primjedaba pokazuju da takva pitanja nisu razlog odbijanja potpisivanja.

U odnosu na činjeničnu stranu, ni osumnjičenica ni njen branitelj u ovom predmetu nisu imali primjedbe na točnost sadržaja zapisnika. Ukoliko je njihova namjera bila usmjerena na pokušaj osporavanja nekih navedenih izjava, odbijanje potpisivanja također nema utjecaj na taj sadržaj jer se radi o zakonitoj radnji o kojoj zapisnik nije jedini izvor, tako da se pojedine činjenice mogu potvrđivati i iskazima istražitelja ili drugih nazočnih osoba.

Neovisno o tome koje su namjere osumnjičenice i njenog branitelja, u praksi se kod istražitelja može javiti nelagoda zbog mogućnosti pojave sumnje u pravilnost radnje koju su provodili. To ne bi trebalo predstavljati poteškoću jer potpisi nisu obvezni, ni u kojem slučaju ne predstavljaju propust istražitelja niti postoji zakonska ovlast kojom bi se moglo utjecati na osobe da zapisnik potpišu.

¹¹ "Osumnjičenici je omogućeno uzimanje branitelja koji je bio nazočan njenom ispitivanju i tek tada je, kako to proizlazi iz zapisnika od 18. listopada 2008 '... nakon konzultacije sa braniteljem odlučila dati iskaz ...' a da bi na kraju svoga iskaza navela kako nema više '... što izjaviti, izjavu sam slušala u diktatu, a istu sam pročitala, razumjela te je ne želim potpisati ...', nakon čega je i njezin branitelj izjavio kako u tom slučaju i on neće potpisati zapisnik."; VSRH, I KŽ-Us 101/09 od 1. prosinca 2009. godine.